

NÄSHULTS KYRKA

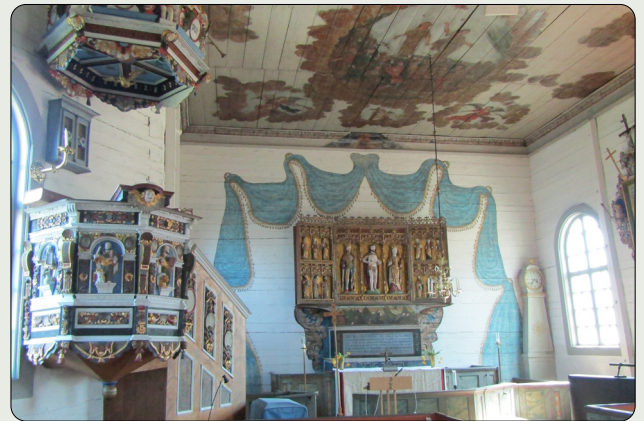
Näshults kyrka är ett välbevarat och intressant exempel på de träkyrkor som byggdes i Småland under 1700-talet. Redan under 1600-talet hade myndigheterna genom olika förordningar försökt på socknarna att uppföra kyrkor av sten, eftersom virket behövdes för export, skeppsbyggeri och bränsle vid järnbruken. I de småländska skogsbygderna där träbyggnadstraditionen var stark, fortsatte man dock att bygga kyrkor av trä.

Näshults kyrka ligger vackert på en höjd intill Prästsjön i utkanten av den lilla kyrkbyn. På platsen låg tidigare en medeltida träkyrka. I början av 1700-talet var den medeltida träkyrkan i så dåligt skick att man valde att riva den och bygga en ny kyrka på dess plats.

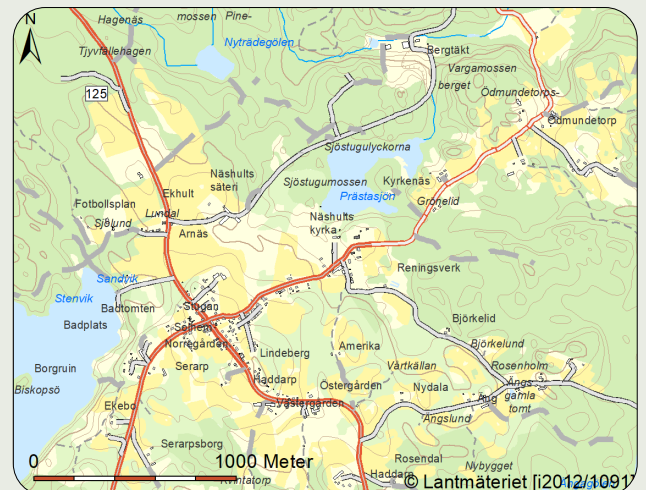
Den nya timrade kyrkan stod klar 1732. Byggmästare var Johan Sandahl från Eksjö. På var långsida finns tresidiga utbuktningar, vilket ger kyrkan en märkvärdig skeppsformig planform. Denna ovanliga typ av timmerkyrkor förekom endast i Småland, och Näshults kyrka är en av tre ännu bevarade. De andra två ligger i Kalmar län, Frödinge kyrka från 1744 och Kråksmåla kyrka från 1762, varav den första är uppförd av samme byggmästare som i Näshult.

Kyrkans exteriör är helt spånklädd med rödfärgade fasader och tjärade tak. Väggarna genombryts av rundbågiga fönster. I väster och söder finns vapenhus, i norr en medeltida murad sakristia som ger en effektfull kontrast mot träarkitekturen. Intill kyrkan finns en klockstapel som är samtida med kyrkan.

Interiören har bevarat sin senbarocka karaktär från byggnadstiden med tak- och läktarmålningar, sluten bänkinredning, altare, predikstol, läktare och orgelfasad samt olika gravminnen. I kyrkan finns även flera medeltida inventarier bevarade från den gamla kyrkan, såsom ett sengotiskt altarskåp av hög klass, ett triumfkrucifix och ett Mariaskåp.

Delar av interiören med takmålningar och predikstol från byggnadstiden samt ett medeltida altarskåp. Foto Jönköpings läns museum.

Den lilla träkyrkan, den samtida klockstapeln och den omgivande kyrkogården med flera gjutjärnsvärdar, bjuder besökaren på en fin upplevelse. Till kyrkomiljön hör även en prästgård, en sockenstuga och en f.d. skola. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 88

HITTA HIT

Näshult ligger ca 25 km SO om Vetlanda. Följ väg 125 och tag mot öster på Kyrkvägen. Efter 800 m ligger kyrkan på vänster sida.

Koordinater:

N 6347662 / E 523669 (SWE-REF 99 TM) // N57.271366, E15.392489 (WGS84)

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

036-30 18 00 • www.jonkopingslansmuseum.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämnarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgrändar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

